CZĘŚĆ XLVII — № 19. ROK 24 — (1853.)

TYGODNIK
PETERSBURSKI
GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. POŁROCZNA 8 rubli srebrem.

WTOREK, $\frac{10}{22}$ Marca.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, $\frac{9}{21}$ Marca.

NOWINY DWORU.

W przeszły Piątek, 6 Marca, P. *Neumeyer*, major służby Cesarsko-Austryackiej miał zaszczyt być przedstawionym JJ. CC. Wysokościom WW. XX. Następcy Cesarzewiczowi, oraz Mikołajowi Mikołajewiczowi i Michałowi Mikołajewiczowi.

Przez Rozkaz dzienny Cesarski w Wydziale Wojskowości, z dnia 1 Marca, Jenerał-major *Kapher*, mianowany Naczelnikiem Sztabu wojsk na linii Kaukazskiej i w Czarnopomorzu, jakowej posady pełnił obowiązki; — Dowodzca Mingrelskiego pułku strzelców Jenerał-major *Grekułow*, zaliczony zostaje do Armii.

— Przez Rozkaz dzienny Cesarski w Wydziale Straży Pogranicznej z dnia 27 Lutego, wykreślony został ze spisów zmarły Dowodzca Wileńskiej brygady tej straży Pułkownik *Liniewicz*.

Rozkazy dzienne Cesarskie *w Wydziale służby Cywilnej, wydane w Petersburgu.*

22 Lutego. Mianowany, Radzca Kollegialny, Starszy Lekarz przy zakładach Mohylewskiego Zarządu powszechnej Opieki, Doktor Medycyny *Roland*, Inspektorem Samarskiego Lekarskiego Zarządu; — zatwierdzeni, wybrani przez Szlachtę: (dotychczasowi) Kuratorowie zapasowych magazynów zboża powiatu Lidzkiego: Sekretarz Kollegialny *Przybytek* i niemający rangi *Pilecki*, *Henszel* i *Potrykowski*, (nowoobrani) były Kurator od Korony, Radzca Honorowy *Butkiewicz*, Sekretarz Kollegialny *Mokrzecki*, Sekretarze Gubernijalni: *Grzymała* i *Tabeński*, Rejestratorowie Kollegialni: *Żorawski* i *Szalewicz* i Kancellista Kancellaryi Marszałka powiatu Lidzkiego *Rossudowski*, z uwolnieniem od dotychczasowych obowiązków; niemający rang: *Olszewski*, *Szalewicz*, *Rossudowski* i *Cedroński*; Deputaci od Szlachty Wileńskiej Izby Sądu Cywilnego, nowoobrani: Radzca Kollegialny *Motochowiec* i Radzca Honorowy *Jasiewicz*; — uwolnieni od służby: na własną prośbę, Rejestrator Kollegialny, młodszy Urzędnik do szczególnych poleceń przy Naczelniku Wołyńskiej gubernii *Popow*, dla słabości zdrowia, Pośrednik do polubownego rozgraniczenia gruntów w szachownicach będących powiatu Klimowickiego, Sekretarz Kollegialny *Ostrowski*, z mundurem obowiązkowi właściwym; — wykreślony ze spisów, zmarły, Assesor Kollegialny, Kassyer powiatowy Newelski *Utkiewicz*.

25 Lutego. Podniesieni zostają, za wysługę lat, do rang: Radzcy Kollegialnego, Radzcy Dworu: Adjunkt Cesarskiego Uniwersytetu św. Włodzimierza *Szulgin* i Starszy Nauczyciel Gimnazyum Białocerkiewskiego *Mers*; — Radzcy Dworu, Assesorowie Kollegialni: Inspektor Gimnazyum Mohylewskiego *Paszczenko*, Starsi Nauczyciele Gimnazyj: drugiego Kijowskiego *Kolenko* i *Biełousow*, Kamieniec-Podolskiego *Szulgin* i Białostockiego *Mudrow*, Pomocnik starszego Nauczyciela Wielkomirskiej powiatowej szlacheckiej Szkoły *Bielawski*; — Assesora Kollegialnego, Radzcy Honorowi; Cesarskiego Uniwersytetu św. Włodzimierza: Zawiadowca gabinetu Numizmatycznego *Wołoszyński* i Pomocnik Inspektera Studentów *Sawicki*, Starsi Nauczyciele Gimnazyj: drugiego Kijowskiego *Bajer* i Słuckiego *Bohuszewski*; — Radzcy Honorowego, Starsi Nauczyciele Gimnazyj: Dynaburskiego *Andrejanow*, Białocerkiewskiego *Biełobrow* i *Wiłujew*, Mińskiego *Cobel*, Sekretarze Kollegialni: Młodsi Nauczyciele Gimnazyum Białostockiego *Sztange* i Wileńskiego *Hauffremont*, Nauczyciel Pińskiej powiatowej Szlacheckiej Szkoły *Kondratowicz*.

— W nagrodę długoletniej, pożytecznej służby R. Katolickiego Biskupa Pawła *Rawy* najłaskawiej rozkazano mu być drugim Członkiem R. Katolickiego Duchownego Kollegium, a Prałatowi *Fijałkowskiemu*, trzecim Członkiem tegoż Kollegium.

— Następujące osoby otrzymały medale złote i srebrne za przedmioty znajdujące się na wystawie Kijowskiej. Co do zwierząt gospodarskich; za rogaciznę: medal złoty, Leopold Abramowicz, obywatel gubernii Kijowskiej, powiatu Taraszczańskiego; medal srebrny wielki, Hr. Alex. Branicki, obywatel tejże gub. pow. Wasylkowskiego, za trzodę chlewną pochodzenia angielskiego; srebrny mniejszy, obywatel tejże gub. pow. Umańskiego, Kozakowski, za merynosy i przedmioty rolnicze; takiż medal, Stan. Abramowicz, obywatel gub. Kijowskiej pow. Skwirskiego, za merynosy. Za inne przedmioty: medal złoty, Radzca Dworu Czyżow, za jedwabnictwo; srebrny wielki, obywatel gub. Wołyńskiej powiatu Krzemienieckiego, Hr. Ożarowski, za ulepszony pług, odznaczający się wielu zaletami; drugi srebrny wielki, obywatel m. Kijowa, Chodunow, za wosk, świece woskowe i mydło; srebrny mniejszy: obywatel gub. Podolskiej pow. Mohylewskiego, Kotwicki, za ulepszoną maszynkę do skręcania jedwabiu; kupiec m. Kijowa, Samuel Iwaszczenko, za wyprawę futer; trzeci srebrny mniejszy, kupiec m. Kijowa Andrzej Mitiuk, za skory; czwarty srebrny mniejszy, przyznano Janowi Płaszkiewiczowi, sołtysowi z pow. Czerkaskiego gubernii Kijowskiej, za proby zboża.

— Na ostatniém ogólnem zgromadzeniu Cesarskiego Geograficznego Towarzystwa, odbytém w Petersburgu, 30 Stycznia, większością głosów obrani zostali na Członków Rzeczywistych Towarzystwa w liczbie innych PP. *Moczulski*, J. *Sobieszczański* i F. *Sobieszczański*.

— P. Schweitzer, w ciągu obserwacyj 24 Lutego (8 Marca), z obserwatorium Instytutu Mierniczego Konstantynowskiego w Moskwie, o godzinie 8 minucie 45 wieczorem spostrzegł nową kometę, pomiędzy konstellacyami Zająca i Wieloryba, na południe - wschód od Rigla, gwiazdy 1 wielkości w konstellacyi Oriona, w odległości pięciu gradusów od tej gwiazdy. P. Schweitzer i inżynjer Leśniewski, obserwowali nową kometę w ciągu prawie godziny i pomimo szybkie jej zniknienie zdołali przekonać się, że się posuwała ku Konstellacyi Byka.

— Od niejakiego już czasu wrócił do Petersburga P. Apolinary *Kątski* z wycieczki swojej do Kijowa i wraz z nim zawitał, po raz pierwszy, do tutejszej stolicy, poprzedzony europejską sławą, brat jego P. Antoni *Kątski*, pianista. 13 Marca ten ostatni da się słyszeć na swym koncercie w Wielkim Teatrze; nieomieszkamy zdać sprawę z wrażeń tego wieczora, który niecierpliwie jest oczekiwany.

Od wczora tylko (8 Marca) przybył też tu P. *Szczepanowski*, Pierwszy Gitarzysta Królowej Jmci W. Brytanii i Królowej Jmci Wszech Hiszpanij. Tegoż wieczora udało się nam szczęśliwie posłyszeć tego osobliwego artystę w jednym tutejszym domu, który z wielu względów możnaby nazwać małym Parnassem, jeżeliby dzisiejsza cywilizacya nie wzdrygała się na sam cień klassyczno-retorycznej figury. Wstrzymujemy się na teraz od wszelkiej bardziej szczegółowej wzmianki; będziemy czekali publicznego wystąpienia. To wszakże powiedzieć sobie pozwolimy, że kto nie słyszał P. Szczepanowskiego, niech sobie nie wyobraża że zna Gitarę w całej rozciągłości jej muzykalnego znaczenia; tak dalece P. Szczepanowski zdołał rozszerzyć zakres modulacyj i effektów tego instrumentu.

— Umarł w Petersburgu Inspektor fabryk broni, Jenerał-porucznik *Wessel*.

— W ciągu zeszłego miesiąca przejechało po drodze żelaznej Carskosielskiej 31,035 osób, zbiór wyniósł 11,042 ruble 15 kop. srebrem.

Po 3 Marca zostawało chorych na cholerę w Petersburgu 176 — w ciągu doby zachorow. 46 — wyzdr. 5 — umarło 16 — po 4 Marca pozostało chorych 201.

W ciągu doby zachor. 32 — wyzdr. 10 — umarło 19 — po 5 Marca pozostało chorych 204.

W ciągu doby zachor. 33 — wyzdr. 18 — umarło 16 — po 6 Marca pozostało chorych 203.

W ciągu doby zachor. 26 — wyzdr. 10 — umarło 8 — po 7 Marca pozostało chorych 211.

W ciągu doby zachor. 26 — wyzdr. 10 — umarło 16 — po 8 Marca pozostało chorych 211.

NOWINY Z KAUKAZU.

«Jenerał-adjutant Xiążę *Bariatiński*, połączywszy 29 Stycznia, pod fortem Kurinsk 11 batalionów piechoty, 8 szwadronów kozaków, dwa szwadrony milicyonistów, dwie dywizye dragonów i 24 działa, zabrał się do cięcia lasów, któremi są okryte pochyłości Kaczkałykskiego pasma.

«6 Lutego zajął wąwoz Chob-Szawdon, prowadzący do płaszczyzny pochyłej, zdolnej do manewrów wszelkiego wojska, aż do łoża Miczyku.

«Cała jazda, wsparta batalionem piechoty, pod wodzą Jenerał-majora *Bakłanowa* została skierowana ku nieprzyjacielowi, który ufortyfikował przejście Miczyku w górę rzeki. Górale uwiedzeni tym odwodem, zgromadzili się co najspiesznicj na zagrożonym punkcie, a tym czasem nasza piechota pociągnąwszy przez Hassan-Winu, przybyła bez wystrzału do Chob-Szawdon i zajęła tam pozycyą, która otwiera nam nietylko przejście Miczyku, ale i wolny wstęp do najpiękniejszych dolin wielkiej Czeczni.

«Ten ważny rezultat kosztował nam tylko dwóch ludzi ranionych.

«Wycinanie lasów czynnie postępuje.»

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 1 (13) Marca.

Rozkaz do Zarządu Cywilnego Królestwa Polskiego.

Z dnia 6 (18) Lutego 1853 r.

Przez postanowienia Rady Administracyjnej.

W Wydziale Kommisyi Rządowej Spraw Wewnętrzych i Duchownych, zatwierdzony: Pomocnik Szefa Biura w Zarządzie Inspektora Głównego służby zdrowia w Królestwie, Sekretarz Kollegialny Ludwik Skrodzki, pełniącym obowiązki

Pomocnika Naczelnika powiatu Stopnickiego w gubernii Radomskiej.

Przez rozporządzenia Kommisyj Rządowych i władz oddzielnych.

W Wydziale Kommisyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, mianowani: Lekarz 2 klassy Konstanty Moniuszko, pełniącym obowiązki Pomocnika Lekarza powiatu Łomżyńskiego.

W Wydziale Kommisyi Rządowej Sprawiedliwości, mianowani: pełniący z tymczasowej delegacyi Urząd Pisarza Sądu Pokoju Okręgu Żelechowskiego, Radzca Honorowy Dominik Sadowski, pełniącym obowiązki Pisarza Sądu Pokoju Okręgu Szadkowskiego, ze starszeństwem od dnia 13 (25) Października 1850 roku; Podpisarz Sądu Pokoju Okręgu Krasnostawskiego, Sekretarz Kollegialny Stanisław Makowski, pełniącym obowiązki Pisarza tegoż Sądu; Podpisarz Sądu Policyi Poprawczej Wydziału Kaliskiego Rudolf Rojek, pełniącym obowiązki Pisarza Sądu Pokoju Okręgu Żelechowskiego; Dziennikarz Trybunału Cywilnego gubernii Warszawskiej w Warszawie, pełniący z delegacyi Urząd Sekretarza tegoż Trybunału Teofil Vogt, pełniącym obowiązki Pisarza Sądu Pokoju Okręgu i miasta Warszawy Wydziału IV na Pradze; b. Applikant Sądowy a obecnie Obrońca przy Sądzie Pokoju Okręgu Sieradzkiego Jan Izdebski, pełniącym obowiązki Podpisarza Sądu Pokoju Okręgu Krasnostawskiego; Applikant Sądowy przy Trybunale Cywilnym gubernii Warszawskiej w Warszawie, Konstanty Trzaska, pełniącym obowiązki Podpisarza Sądu Policyi Poprawczej Wydziału Kaliskiego; i Kancellista Trybunału Cywilnego w Warszawie Julian Swierczewski, pełniącym obowiązki Dziennikarza Trybunału Cywilnego w Warszawie, z upoważnieniem do pełnienia obowiązków Sekretarza tegoż Trybunału.

Przeniesiony: Patron przy Trybunale Cywilnym gubernii Lubelskiej w Lublinie Alexander Kalinka, na takiż urząd przy Trybunale Cywilnym gub. Radomskiej w Kielcach.

W Okręgu Naukowym Warszawskim, mianowani: Inspektor Instytutu Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa w Marymoncie, Andrzej Smarzewski, Nauczycielem Rachunkowości Gospodarstwa w tymże Instytucie, z pozostawieniem przy dotychczasowych obowiązkach; Kancellista przy Gimnazyum w Piotrkowie Adolf Dutkiewicz, Sekretarzem w témże Gimnazyum; pełniący obowiązki Pomocnika Nauczyciela języka Polskiego przy Szkole Rabinów w Warszawie, Jakób Elzenberg, Nadzorcą Szkół Elementarnych wyznania Mojżeszowego w Warszawie, i Cenzor Młodszy Warszawskiego Komitetu Cenzury, Jakób Tugenhold, Dyrektorem Szkoły Rabinów w Warszawie, z pozostawieniem przy dotychcz. obowiązkach.

Przeniesiony, Nauczyciel języka Francuzkiego w Szkole powiatowej o pięciu klassach, w Pinczowie, Józef Possart, na Nauczyciela języka francuzkiego przy Szkole powiatowej o pięciu klassach w Warszawie.

W Biurze Marszałka Szlachty gubernii Lubelskiej, mianowany: Starszy Kancellista Kancellaryi Marszałka Szlachty gubernii Lubelskiej, Andrzej Gwoździowski, pełniącym obow. Dziennikarza Archiwisty tejże Kancellaryi, licząc od dnia 27 Listopada (9 Grudnia) 1852 roku.

—

Najjaśniejszy Pan, na przedstawienie JO. Xięcia Feldmarszałka, Głównodowodzącego armiją czynną, za okazaną w czasie epidemii r. z., szczególną gorliwość i poświęcenie się osobiste: mianować raczył Kawalerem Orderu Św Anny 2 klassy, Młodszego Ordynatora Szpitala Wojskowego w Lublinie, Assesora Kollegialnego Patrykiewicza; oprócz tego otrzymali nagrody Najwyższe: Radzca Honorowy Tichomirow, Lekarz Warszawskiego Oddziału Artyllеryi w Warszawie; Ordynatorowie Szpitala Wojennego w Warszawie: Radzca Stanu Stankiewicz; Radzca Dworu Oettingen; Assesorowie Kollegialni: Bykow i Wołodycki; Radzca Dworu Kazański Starszy Ordynator Szpitala w Łowiczu; Radzca Kollegialny Jankowski, Ordynator Szpitala w Busku;. Assesorowie Kollegialni: Metaniew i Turbin; Radzca Dworu Szyller, i przykomenderowany do Szpitala Wojennego w Warszawie Assesor Kollegialny Kasprzycki.

— N. Pan, w skutek przedstawienia JO. Xięcia Namiestnika Królestwa, Najmiłościwiej rozkazać raczył, Michała Mireckiego, w roku 1846 za przestępstwo polityczne pozbawionego wszelkich praw stanu i zesłanego do robót ciężkich w Syberyi na czas nieograniczony, a następnie w roku 1851 mającego sobie karę takową złagodzoną przez ograniczenie jej trwania do lat 6-ciu, uwolnić w zupełności od robót rzeczonych, z pozostawieniem w Syberyi na osiedleniu.

— Departament handlu zewnętrznego Cesarstwa, na dniu 18 Grudnia r. z., wydał Komorze Składowej Warszawskiej rozporządzenie, wedle którego, stosownie do punktu 1 art. 118 Ustawy Handlowej Cesarstwa, i art. 552 Ustawy Celnej Królestwa, nie należy dozwalać kupcom Warszawskim, starozakonnym, wysyłania z Warszawy do Petersburga i Moskwy towarów zagranicznych, nieoclonych. Jeżeli zaś kupcy ci będą zaopatrzeni przez kupców Petersburgskich i Moskiewskich w pełnomocnictwo do zajmowania się ich interesami na Komorze Warszawskiej, w takim razie nie ma powodu niedozwolania kupcom starozakonnym wysyłania do kupców Petersburgskich i Moskiewskich na skład tych towarów, które będą przywiezione na imię ostatnich, i na które okazane będą bilety składowe, wydane tymże kupcom przez Komorę Petersburgską i Moskiewską.

— Ostatnie posiedzenie centralne Warsz. Tow. Dobroczynności, odbyte zostało, w zastępstwie Prezesa JW. Hr. Ożarowskiego złożonego chorobą, pod prezydencyą nowo-wybranego Vice-prezesa JW. Xawerego Pusłowskiego, który po raz pierwszy prezydując na tem zgromadzeniu, zagaił posiedzenie stosowną przemową. Między innemi czynnościami, Towarzystwo zaprosiło do grona Opiekunek Sierot i Sal Ochron, WW. Maryę Łubieńską i Julię Skwarcow. Obok tego jednomyślnością zebranego grona, obrani zostali członkami Towarzystwa: PP. Henryk Iżycki, Edward Lubowidzki, Stanisław Hr. Łubieński, Maurycy Potocki, Alexander Rembieliński, Władysław Rychter, i Seweryn Hrabia Uruski.

(K. W.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

AUSTRYA. *Wiedeń, 8 Marca.* Cesarz Jmć oznaczył swój powrót do zdrowia wielkomyślnym i miłosiernym uczynkiem. Dowiedziawszy się, że matka jego zabojcy, z powodu zbrodni syna została odprawiona z domu, gdzie zostawała na usługach, w głębi prowincyi, rozkazał wypłacać tej nieszczęśliwej kobiecie pensyą, która zabezpiecza los jej na całe życie.

— Jenerał-adjutant Cesarza Jmci Wszech Rossyj baron Liewen przybył tu 2 Marca z listem własnoręcznym swojego Monarchy do Cesarza Franciszka Józefa, wyrażającym

*

zarazem zgrozę z popełnionego na życie młodego Monarchy zamachu i żywą a serdeczną radość z cudownego jego za sprawą Boskiej Opatrzności ocalenia. Tegoż dnia baron Liewen był przyjęty na posłuchaniu przez J. C. K. Apostolską Mość a 7 Marca wyjechał na powrót do Petersburga.

— Piszą z Wiednia do gazety Augsburskiej, że 2 Marca, Poseł Angielski, lord Westmoreland, oddał Ministrowi Spraw Zagranicznych, hrabi Buol de Schauenstein, depeszę Gabinetu Angielskiego, przywiezioną przez umyślnego gońca, i tyczącą się wychodzców politycznych. Nota gabinetu Austryackiego o tym przedmiocie była wyprawiona do Londynu w dniu 14 lub 15 Lutego.

— Korrespondencye gazety Pruskiej, datowane z Wiednia, 5 Marca, mówią, że z depeszy świeżo odebranych z Londynu, można się spodziewać, iż nastąpi porozumienie się wzajemne między dwoma Rządami co do wychodzców politycznych, lubo nie w takiej rozciągłości, jak było pierwiastkowo żądano.

— Poselstwo Ottomańskie w Wiedniu zawiadomiło Rząd, iż blokada wybrzeża Albańskiego zostanie zdjęta niezwłocznie po załatwieniu kwestyi Montenegrińskiej.

— 4 Marca przybył do Wiednia Sprawujący interesa Stanów Zjednoczonych, P. T. J. M. Vaste.

— Liczba Tessyńczyków wyrugowanych z Lombardyi wynosi 6,200.

Wiedeń, 9 Marca. Cesarz Ferdynand i Cesarzowa Marya-Anna dali 20,000 florenów do składki na zbudowania kościoła, mającego uwiecznić pamięć ocalenia życia Cesarza Jmci Franciszka-Józefa.

— Co dnia przybywają deputacye dla złożenia Cesarzowi oświadczeń wierności i wynurzenia uczuć poddanych z powodu ostatnich wypadków; najwięcej takich deputacyj przysyłają Węgry, Włochy, Kroacya i Galicya. W tych dniach ma przybyć z Kroacyi świetne grono deputowanych, mające na czele Bana Jellaczyca. *(J. de S.-P.)*

PRUSSY. Na posiedzeniu 24 Lutego, Pierwsza Izba pozostawiła bez żadnej uwagi, (przeszła do porządku dziennego) wniosek xięcia Reuss i hrabi Sourma, podany 18 Stycznia, iżby od Obu Izb uczynione było do Króla Jmci przełożenie o zniesieniu Konstytucyi 1850 roku, z powodu jej pochodzenia rewolucyjnego.

— Kommisya Drugiej Izby złożyła swoje sprawozdanie we względzie projektu o składzie Pierwszej Izby. Kommisya 14 głosami przeciw 4 doradza przyjąć projekt prawa taki, jaki wyszedł z rozpraw Pierwszej Izby.

— Na posiedzeniu 10 Marca, w Drugiej Izbie, przechodził projekt o składzie Pierwszej Izby, czyli o Parostwie. Po żywych rozprawach, w których ten projekt był attakowany, lubo z rozmaitych pobudek, już przez Lewą, już przez Prawą stronę, Izba wszakże, mocną większością, przyjęła go w tém samém brzmieniu, w jakiém wyszedł z rozpraw Pierwszej Izby. *(P. P.)*

DREZNO, *6 Marca.* Cesarz Jmć Austryacki mianował J. K. Wysokość Xięcia Alberta szefem 11 pułku piechoty (Czeskiej), którego szefem był zeszły Arcyxiążę Rajnery. *(J. de S.-P.)*

ANGLIJA.

LONDYN, *9 Marca.* W tej chwili przechodzi w Izbie Lordów bill, który ma włożyć prawny na wszystkich rodziców obowiązek szczepienia ospy ochraniającej dzieciom.

— Budżet armii na rok 1853 — 1854 wynosi summę 6,025,016 funtów sterlingów i przedstawia w porównaniu z przeszłorocznym nieznaczne powiększenie o 14,644 funt. st. Z tej summy dwa miljony piętnaście tysięcy odchodzą na wydatki poza zakresem służby czynnej, jako na pensye emerytalne, żołd wojskowych, nie pełniących służby, i t. d. Cyfra ogólna wojsk pieszych i konnych w połączonych Królestwach na rok 1853 — 54 jest 102,283 ludzi i tylko o 346 ludzi przewyższa takąż cyfrę z roku przeszłego.

Nie tak się rzecz ma z artylleryą, która uważana jest jako mająca grać wraz z marynarką, główną rolę w postawieniu kraju na stopie obronnej. Budżet artylleryi na rok bieżący wynosi 3,053,567 funt. st. i przechodzi przeszłoroczny budżet o 523,746 funtów sterlingów.

Następuje długi spis wydatków na uzbrojenie rozmaitych portów, szczególniej od strony Francyi.

— *Morning Post* zaprzecza wiadomości o nawróceniu się na wiarę katolicką lady Peel i jej córki.

— Na całém wybrzeżu Lincolnshire i Yorkshire panowała w nocy na 3 Marca burza śniegowa, która sprawiła niewyrachowane szkody. Około stu rozmaitych statków przewozowych, szczególniej rozwożących węgiel, zostały na brzeg wyrzucone.

— Sławny dyament Koh y nur, którego oszlifowanie na nowo kosztowało 2,000 funtów sterl., został otoczony małemi brylantami i umieszczony w koronie Królowej Wiktoryi.

Londyn, 10 Marca. Gazeta *Times*, zawiera długi artykuł o wewnętrznym stanie i przyszłości Państwa Ottomańskiego. Nie dziwi się *Times*, że lord John Russell, mowiąc pod wpływem odpowiedzialności urzędowej, powtórzył w Parlamencie odwieczny frazes o potrzebie zachowania całości i niepodległości tego Państwa, ale powinnością jest Prassy peryodycznej i światłych polityków utworzyć sobie prawdziwe pojęcie o stanie upadku Rządu tureckiego. «Kiedy widzimy jak lud turecki szybko się wszędzie poniża, jak niepodobieństwem jest prawie znaleźć ludzi uczciwych do sprawowania Rządu, jak szefowie, którzy przyjęli byli reformy Sułtana Mahmuda, nie mają dziś żadnej powagi i sami nie odznaczają się prawością; kiedy widzimy dawną muzułmańską partyą, odzyskującą wodze rządu ze wszystkiemi swemi przesądami, na samym zaraz wstępie niszczącą do ostatka kredyt, nieodbicie potrzebny do podźwignienia konających finansów, a potém też partyą wysforowaną do wojny równie kosztownej jak bezowocnej i nieszczęśliwej; kiedy widzimy ludności chrześciańskie po całem Państwie gotowe do powstania, a Portę zmuszoną do uginania się po

kolei przed tym lub owym Posłem zagranicznym, musimy niezbędnie wnieść, że Rząd Ottomański przyszedł do stanu takiej słabości, która go wystawia na największe niebezpieczeństwa.» *Times* przytacza wyzwolenie się Grecyi z pod jarzma tureckiego, niepodległość rzeczywistą Xięztwa Mołdawii, Wałachii i Serbii, utworzenie z Egyptu dziedzicznego paszaliku, położenie prawie niepodległe Tripoli i Tunisu, odpadnienie Algeru, jako istotne przekształcenia, którym Cesarstwo Tureckie już uległo i które, jak z pewnością twierdzić można, nie będą ostatnie. «Mamy, wraz z lordem Russell, nadzieję, (kończy Times), że cios, który obali Państwo Ottomańskie, nie przyjdzie z zewnątrz, albowiem w obecném Europy położeniu, podobny wypadek mógłby ważne sprowadzić zwikłania. Ale władza turków nad poddanemi chrześciańskiemi i prowincyami europejskiemi w ogólności, upada z szybkością morskiego odpływu, i kiedy zważymy, czem są dziś kraje, któremi oni władają od czterech wieków, a czémby być mogły, nie możemy nie tuszyć, w interesie ludzkości oświaty i sprawiedliwości, że Opatrzność Boska wydźwignie te kraje i ich mieszkańców ze stanu dzisiejszej nędzy.»

(J. de S.-P.)

FRANCYA.

PARYŻ, *10 Marca*. W Berlinie odebrano wiadomość telegraficzną z Paryża, pod datą dzisiejszą, że Minister Wojny, marszałek de St. Arnaud, na nalegania lekarzy, wyjeżdża dla poratowania zdrowia na wyspy Hyères i portfel jego powierżony zostaje tymczasowo Panu Ducos, Ministrowi Marynarki. Sądzą powszechnie, że Marszałek weźmie ostatecznie dymisyą i wymieniają już jenerała Canrobert jako jego następcę.

— W korrespondencyi gazety Augsburskiej czytamy, że od chwili zamachu Wiedeńskiego, Rada Ministrów Francyi nalega o przedsięwzięcie nadzwyczajnych środków dla czuwania nad osobistém bezpieczeństwem Cesarza. Skutkiem tego Prefekt Policyi, P. Pietri, (rodem korsykanin), utworzył straż złożoną z pięciudziesiąt korsykanów, doświadczonej nieustraszoności, którzy trzymają wartę dniem i nocą, lożując się przez połowę. Pilnują oni jak najściślej wszystkich wejść pałacu Tuileries, okiem ostrowidza badają każdego kto wchodzi lub wychodzi. Kiedy Cesarz wyjeżdża w powozie, kilku tych korsykanów udają się za nim pojedynczo i w pewnej odległości. Mają przy sobie sztylety i pistolety zawsze nabite. Mają rozkaz niepozwalania nikomu zbliżać się do Cesarza, pod pozorem podania mu prośby.

— Cesarzowa nie miesza się w żadne sprawy publiczne; już odpowiedziała kilku osobom, które chciały z nią o nich rozmawiać, iż sprawy Rządowe wyłącznie należą do Cesarza.

— Rozróżnienie zdań pomiędzy Biskupami francuzkiemi co do dziennika *Univers*, który jest tylko pretextem, poza którym skrywa się walka Gallikanizmu z Ultramontanizmem, co dzień się zajątrza i większe przybiera wymiary. Wielu Biskupów połączyło się z Arcybiskupem Paryzkim dla surowego naganienia pisma *Univers*, ale zkądinąd kilku Naczelników Dyecezyj, a między nimi Biskupi Chalons i Moulins, a w ostatnich czasach Arcybiskup Avignonu, stanęli na stronie tak ciężko dotkniętego dziennika. Szczególniej okolnik Biskupa Moulins odznaczył się ostrością wyrazów i Arcybiskup Paryzki dostrzegł w nim osobistej przymówki. Gazeta *de France* donosi, że Arcybiskup X. de Sibour, zaskarżył okolnik ten przed Papieżem i prosił o zadośćuczynienie. Dziś dowiadujemy się, że Biskup Marsylii oświadczył się za przeciwnikami *Univers*, i za naganiającym go listem Biskupa Viviers.

Te zatargi są bardzo nie na rękę Rządowi, któryby chciałby być jak najlepiej i ze Stolicą Apostolską i z miejscowém Duchowieństwem.

— Minister Policyi ogólnej, na zdanie Kommisyi specyalnej, przy jego wydziale ustanowionej, wyrzekł, że rozwożenie i roznoszenie wyroków sądów kryminalnych, opowiadań o rozbojnikach, oraz sprawozdań mniej więcej dokładnych o popełnianych zbrodniach, zostaje zakazane, albowiem upowszechnianie podobnych pism, jest bez żadnego dla moralności publicznej pożytku, owszem może zły wpływ wywrzeć na wychowanie narodowe.

— Gazeta jedna donosi, że hrabia de Moustiers, były Członek Zgromadzenia Prawodawczego, mianowany został Ministrem pełnomocnym w Berlinie, na miejsce barona de Varennes, mianowanego Senatorem.

— Podług korrespondencyj *Indépendance Belge*, Rzym, w sprawie dziennika *Univers*, jest na stronie Biskupów, (*) którzy naganiają dążenie tej publikacyi.

— Śledztwo przeciw osobom, oskarżonym o nieprzyjaźne Rządowi korrespondencye z gazetami zagranicznemi, jest już ukończone. Szczegóły wykryte ważniejsze są niż się z razu zdawało i korrespondenci obwinieni są o knucie spisków, rozsiewanie pism szkodliwych i należenie do towarzystw tajnych.

(J. de S.-P.)

WŁOCHY.

TURYN, *27 Lutego*. Policya pilnie poszukuje Mazziniego i jego śladów, w przekonaniu, że ztąd to musiały być posłane ostanie jego oświadczenia, wydrukowane w gazetach Genewskich. Hrabia d'Appony, Poseł Austryacki, wynurzył Rządowi Sardyńskiemu całą swą wdzięczność za gorliwe w tym względzie spółdziałanie.

— Piszą z Bernu, do nowej gazety Zurichskiej, że list Mazziniego, znaleziony przy pewnym człowieku, zatrzymanym z powodu przewożenia broni do Peschiara, zdaje się dowodzić, że w chwili powstania w Medyolanie, Mazzini nie był w Medyolanie; list datowany jest z Turynu.

SARDYNIJA. Gazeta Genewska *Corriere Mercantile* pisze, że osoby, które dawniej emigrowały z Lombardyi do Piemontu i na których majątki Rząd Lombardzki nałożył sekwestr, udały się o opiekę do Rządu Sardyńskiego, pod którym zostały naturalizowane. Gabinet, zasięgnąwszy rady pra-

(*) Wiadomość ta potrzebuje potwierdzenia.

woznawców, postanowił przesłać swe przełożenia do Wiednia a razem o takowym kroku zawiadomił Gabinety Londyński i Paryzki. (*P. P.*)

SZWAJCARYA.

Piszą z Bernu, 3 Marca: «Rada federalna wyprawiła do swego Sprawującego interessa w Wiedniu, drugą notę, adressowaną do Gabinetu Wiedeńskiego, z oświadczeniem, że po najpilniejszych poszukiwaniach dowiedzioném jest urzędowie, że kanton Tessino nie użyczył najmniejszej pomocy powstaniu 6 Lutego, że Mazzini wcale nie był w tym kantonie i że owszem, podług innych urzędowych podań, przybył do Lombardyi nie tknąwszy nogą ziemi Szwajcarskiej. Ztąd środki przedsięwzięte przez Austryą przeciw kantonowi Tessino przewyższają w nadmiernym stosunku prawo odwetu za wyrugowanie z tego kantonu kilku zakonników i Rada federalna prosi o niezwłoczne zdjęcie tych środków, zachowując sobie, w razie odmówienia, uczynić wszelkie rozporządzenia, jakich wymagać będzie interes kraju, a w szczególności kantonu Tessino. W Genewie panuje największe poruszenie umysłów.

— Trzej ludzie aresztowani w kantonie Tessino zą rozdawanie proklamacyi Mazziniego i werbunek rewolucyonistów, równie jak dwaj inni emisaryusze Clemente i Cassola, powołani zostali przed sąd kryminalny w Coire. Wychodzcy, którym udało się umknąć po powstaniu z Medyolanu i przybyć na ziemię Tessyńską, skierowani zostali do Bernu.

— Kordon austryacki pod Lugano i nad jeziorem Como został wzmocniony do 15,000 ludzi.

— Piszą z Genewy, że Sekta Mormonów zaczyna krzewić się w Szwajcaryi, w Lausannie mianowicie założyła swą stolicę i wydaje tam pismo peryodyczne pod tytułem *le Reflecteur*. W Genewie też tworzy się, jak twierdzą, gmina tychże sektarzy. (*J. de S.-P.*)

MONTENEGRO.

Piszą z Cetynie do gazety Triestskiej, że z rozkazu Xięcia Daniela, w dniu 24 Lutego, uroczyste nabożeństwo było odprawione w głównym kościele Cetyńskim z powodu cudownego ocalenia życia Cesarza Jmci Franciszka Józefa. Przez cały ten dzień czarnogórcy, na znak radości, nie przestawali strzelać z dział i ręcznej broni.

— Depesza telegraficzna z Triestu, odebrana w Berlinie, donosi, że podług nowin z Cetynie, 3 Marca, stoczona była bitwa między Czarnogorcami, dowodzonemi przez samego Xięcia Daniela i Turkami, w której ci ostatni stracili 100 zabitych i 10 niewolnika. Wnieść z tego należy, że po wyżej wymienioną datę, kroki nieprzyjacielskie nie były jeszcze wstrzymane, pomimo, iż rozkaz o tém musiał już być przez Omera-paszę odebrany. Dotąd turcy ustapili z jednej tylko nachii, Berda. (*J. de S.-P.*)

AMERYKA.

MEXYK. Nowiny z Mexyku dochodzą do 13 Lutego. Jenerał Uraga i pułkownik Robles przybyli do Mexico. Prezes Cevallos, nie zdoławszy z niemi się porozumieć, wyszedł do dymissyi. Uraga i garnizon Mexico oświadczyli się niezwłocznie za jenerałem Santa Anna, który został odwołany z wygnania i zaproszony na Prezydencyą Rplitej. Do czasu jego przybycia obrany tymczasowo Prezesem jenerał Lombardine. (*J. de S.-P.*)

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

PARYŻ, *12 Marca*. P. de Lacour, nowy Poseł Francuzki przy Porcie Ottomańskiej, odebrał wczora swoje instrukcye od Gabinetu i po jutrze wyjedzie do Konstantynopola. (*J. de S.-P.*)

LONDYN, *11 Marca*. Wczora Rząd odniosł lekką porażkę w Izbie Gmin, w zagadnieniu, które wszakże nie ma żadnego politycznego charakteru. Lord Grosvenor podał wniosek o zniesieniu poboru od patentów mecenasów i adwokatów sądowych, który wynosi nie więcej nad 120,000 funtów sterlingów rocznie. Pomimo oporu Kanclerza Skarbu, Izba udzieliła 219 głosami przeciw 187 pozwolenie przedstawienia billu w tym przedmiocie.

Na temże posiedzeniu, na pytanie Pana Drummond, jakie są zamiary Rządu we względzie zmniejszenia wartości złota i następstw jakie ztąd wyniknąć mogą, Kanclerz Skarbu oświadczył, że Rząd pilnie śledził za chodem tranzakcyj monetowych, a szczególniej za przywozem i wywozem złota, ale że dotąd żadnego nie dostrzegł symptomatu, pokazującego umniejszenie wartości tego drogiego kruszcu, i że przeto, w obecnych okolicznościach, Rząd nie myśli wyznaczać śledztwa o tym przedmiocie, którego żądał P. Drummond.

Londyn, 12 Marca. (Przez telegraf.) Wczora bill lorda Johna Russell względem dopuszczenia izraelitów do Parlamentu odczytany został po raz drugi większością 50 głosów. (*J. de S.-P.*)

MADRYT. Gabinet otrzymał w Senacie 5 Marca większość w kwestyi o zabronieniu powtarzania w gazetach obrad parlamentowych, według widzimi się redaktorów: jeden z Senatorów, P. Calderon Collantés, żądał odwołania rozkazu, który stanowi, że gazety mogą jedynie powtarzać sprawozdania gazety urzędowej. Senat większością 64 głosów przeciw 52 utrzymał rozporządzenie Ministeryalne, i dodać do tego należy, że nowi Senatorowie, mianowani w liczbie 25, jeszcze nie byli zasiedli w dniu głosowania.

Mimo to, gdy P. Pena Aguya podał wniosek, iżby wyznaczona była Kommisya dla roztrząśnienia prośby marszałka Narvaez o pozwolenie mu wrócenia do kraju i zajęcia krzesła w Senacie, Gabinet nie ośmielił się puścić tego wniosku na głosy, nawet w obec nowomianowanych Senatorów i wolał doń się przychylić, w skutek czego żądana Kommisya została wyznaczona (*J. de S.-P.*)

OD WYDAWCY.

Osoby, które zaprenumerują Tygodnik przed 1 Maja 1853, otrzymają wszystkie numera wyszłe od Nowego Roku.

Позволяется печатать. 9 Марта 1853 года. *Ценсоръ И. Ахматовъ.*

W DRUKARNI WOJENNEJ.